

**UCHWAŁA NR 0007.71.2021
RADY MIEJSKIEJ W TULISZKOWIE**

z dnia 14 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Gminy i Miasta Tuliszków na rok 2022**

Na podstawie 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2021r. poz. 1372. zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. 2021, poz. 1119 z z późn.zm.) Rada Miejska w Tuliszkowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy i Miasta Tuliszków na 2022 rok stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Tuliszków.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Tuliszkowie

Andrzej Janczewski

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH GMINY I MIASTA TULISZKÓW NA ROK 2022

WPROWADZENIE

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021r., poz. 1119 z późn.zm.), która określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu oraz reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania i podmioty odpowiedzialne za ich realizację, a także określa źródła finansowania tych zadań.

U podstaw współczesnego systemu regulacji leży założenie, że alkohol nie jest takim samym artykułem jak inne i nie podlega zasadom wolnego rynku. W związku z tym, ustawowym obowiązkiem samorządu gminy jest realizacja polityki ograniczania dostępności alkoholu, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Realizacja tych zadań odbywa się w ramach uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia, Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi, zwany dalej Programem.

Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych i określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 41 ust. 1 przytoczonej ustawy.

Program jest odpowiedzią na występujące w społeczności Gminy i Miasta Tuliszków problemy związane z piciem alkoholu. Oparty jest na analizie potrzeb związanych z niwelowaniem problemów i możliwości ich zaspokajania, uwzględnia zasoby i środki, którymi gmina dysponuje.

Program opracowany jest w oparciu o przepisy prawa regulujące kwestie objęte Programem, rekomendację PARPA do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022r., analizę danych z diagnozy i innych.

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w Programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych i dostosowane do potrzeb i problemów wynikających z badań i monitoringu w objętym Programem zakresie. Działania określone w programie skierowane są do wszystkich mieszkańców Gminy i Miasta Tuliszków, którzy spotykają się z problematyką uzależnień, w szczególności dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem od alkoholu, ich rodziców i nauczycieli; osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem od alkoholu lub pijących alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy; osób uzależnionych od alkoholu; osób współuzależnionych oraz ofiar przemocy.

Finansową podstawę realizacji programu stanowią dochody gminy z opłat za wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Charakterystyka Gminy i Miasta Tuliszków

Gmina i Miasto obejmuje powierzchnię 149,44 km², podzielona jest na 15 sołectw i miasto. Na terenie gminy funkcjonują następujące placówki oświatowe i kulturalne: szkoły: SP w Tuliszkowie, ZSP w Grzymiszewie, SP w Ogorzelczynie, Społeczna Szkoła w Tarnowie, przedszkola: w Grzymiszewie, Tuliszkowie i społeczne w Tarnowie, niepubliczny żłobek w Tuliszkowie oraz kulturalne: Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Tuliszkowie, Miejsko Gminna Biblioteka w Tuliszkowie wraz z filiami w Piętnie i Grzymiszewie. Ponadto dwie parafie w Grzymiszewie i Tuliszkowie, Komisariat Policji, Przychodnie lekarskie w Grzymiszewie i Tuliszkowie, Zakład Gospodarki Komunalnej.

Wg. stanu na dzień 30 listopada 2021r. gminę zamieszkuje 10 364 mieszkańców, w tym 3 160 miasto, 7 204 gmina. Z ogólnej liczby mieszkańców 5 104 stanowią mężczyźni i 5260 kobiety. Mieszkańców do 18.r. życia – 2 263.. Liczba mieszkańców od 2016r. utrzymuje się na zbliżonym poziomie (2017r. – 10 654, 20018r. – 10 594, 2019r. – 10 537, 2020r.- 10 578 osób. Liczba mężczyzn zamieszkujących gminę jest niewiele mniejsza niż liczba kobiet.

Gmina jest gminą miejsko – wiejską typowo rolniczo/sadowniczą. Na koniec 2020r. w rejestrze REGON zarejestrowanych było 334 podmioty gospodarcze, w tym 288 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Według danych GUS za 2020 rok, w gminie Tuliszków na 1000 mieszkańców było 180 osób pracujących.

Rozdział I

Diagnoza Problemów Społecznych w zakresie uzależnień w Gminie i Mieście Tuliszków

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z uzależnieniami bardzo ważne jest rozpoznawanie skali problemów i ich rozmiaru. Jednocześnie zgromadzenie danych statystycznych w zakresie uzależnienia nie daje rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska ze względu na „wrażliwość danych” oraz fakt, że te same osoby mogą być wykazywane przez różne podmioty działające w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych, czy innych uzależnień. Pierwsza Diagnoza Problemów Społecznych w Gminie i Mieście Tuliszków została opracowana w 2016r. i na niej oparte były Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie i Mieście Tuliszków aż do 2020r. W 2021 r. została opracowana nowa Diagnoza Problemów Uzależnień i Zagrożeń Społecznych w Gminie i Mieście Tuliszków, na której m. innymi oparto się przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Społecznych na 2022rok. Badaniem ankietowym objęto 329 osób, w tym 200 osób dorosłych, 114 uczniów, 15 sprzedawców napojów alkoholowych.

Celem diagnozy było wskazanie i scharakteryzowanie problemów społecznych dotyczących dorosłych mieszkańców, uczniów szkół podstawowych i średnich Gminy i Miasta Tuliszków w zakresie uzależnień, sprzedawców alkoholi, papierosów i odniesienie tej opinii do innych badań /diagnozy z 2016r. oraz EASPAD (Europejski Program Badań Ankietowych w szkołach)/ oraz wypracowanie wniosków i rekomendacji, które posłużą do poznania problemów nurtujących mieszkańców Gminy i Miasta Tuliszków oraz wykorzystanie zgromadzonych danych do wypracowania wniosków i rekomendacji, które należy uwzględnić przy podejmowaniu działań profilaktycznych.

Ważniejsze wnioski i rekomendacje wynikające z diagnozy:

- Kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie gminy, które obejmą wszystkie grupy mieszkańców.
- Zwrócenie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy, pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy, uzależnieniem od alkoholu lub narkotyków.
- Inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze uzależnień. Oprócz podnoszenia kompetencji i kwalifikacji kadry specjalistów rekomenduje się również angażowanie tych podmiotów w prowadzone kampanie społeczne i działalność edukacyjną na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.
- W działania profilaktyczne zaleca się włączyć również lokalne media. Nie tylko zwiększą one zasięg organizowanych działań profilaktycznych, ale również pozwolą dotrzeć do różnych grup społecznych.

W przypadku problemu alkoholowego:

- Kontynuowanie działań profilaktycznych skierowanych do uczniów. Warunkiem skuteczności profilaktyki dzieci i młodzieży są skoordynowane działania obejmujące wszystkie obszary funkcjonowania społeczeństwa. Oznacza to, że interwencje profilaktyczne powinny być skierowane na najważniejsze modyfikowalne czynniki ryzyka (sprzedaż alkoholu, zapewnienie opieki nieletnim, zmniejszenie przyzwolenia społecznego na spożywanie alkoholu przez nieletnich) i czynniki chroniące (edukacja, budowanie umiejętności psychologiczno-społecznych), dotyczące zarówno samych uczniów, ale również całej społeczności lokalnej.
- Kontynuowanie kampanii informacyjnych poprzez różnego rodzaju działania skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej, uświadamiające negatywny wpływ alkoholu na organizm i życie człowieka oraz funkcjonowanie społeczności, a także zwrócenie uwagi uczniów na problem uzależnień alkoholowych oraz wskazanie im konsekwencji sięgania po alkohol przez osoby w ich wieku.
- Kontynuowanie działań ukierunkowanych na prowadzenie warsztatów lub szkoleń z ekspertami. Istotne jest, aby działania profilaktyczne kierować do uczniów szkół, a także do nauczycieli i rodziców. Nauczenie uczniów postawy asertywnej oraz wskazanie interesujących możliwości spędzania czasu wolnego w grupie.
- Poszerzenie oferty aktywnego spędzania czasu wolnego w Gminie i Mieście Tuliszków. Zgodnie z założeniami strategii alternatyw, gdy uczniowie będą mieli alternatywne możliwości spędzania czasu wolnego, rzadziej będą sięgać po używki.
- W działania profilaktyczne kierowane do najmłodszych należy wdrożyć działania ukierunkowane na wzmacnianie systemu wartości dzieci i młodzieży, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie wśród dzieci i młodzieży przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych.
- Zwiększenia świadomości rodziców lub opiekunów w zakresie konsekwencji spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie. Celem tego typu działań profilaktycznych powinna być próba zaangażowania rodziny w przeciwdziałanie problemom alkoholowym wśród osób nieletnich oraz edukacja nt. uzależnień.
- Szkolenie dla rodziców nakierowane na wczesne diagnozowanie niepokojących sygnałów, w tym wytyczne do obserwowania i rozmów diagnozujących problem alkoholowy, a także w praktyczny sposób zapoznanie rodziców z alkotestami i testami antynarkotykowymi. Dodatkowo zaleca się zwrócenie uwagi rodziców na problem przyzwolenia społecznego na zakup alkoholu przez nieletnich..
- Kontynuacja szkoleń z najważniejszych umiejętności wychowawczych dla nauczycieli.

- Przeprowadzać kontrolę punktów sprzedaży alkoholu, w celu eliminacji miejsc, gdzie osoby niepełnoletnie mogą dokonać zakupu tego rodzaju napojów.
- Kontynuowanie szkoleń dla sprzedawców, które rekomenduje się by odbywały się w punktach sprzedaży alkoholu, dzięki czemu osoba prowadząca szkolenie będzie mogła dostosować przekazywane treści do specyfiki danego miejsca oraz wskazać rozwiązania problemów, z którymi zmagają się dany sprzedawca.
- Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla mieszkańców w celu uświadomienia konsekwencji związanych z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu poprzez różnego rodzaju działania profilaktyczne.

Ze względu na używanie przez uczniów papierosów oraz zażywanie substancji psychoaktywnych, rekomenduje się:

- Zaleca się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia odpowiedzialności sprzedawców i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży papierosów osobom niepełnoletnim.
- Preferowanym działaniem jest edukowanie uczniów poprzez różnego rodzaju działania profilaktyczne mające na celu uświadomienie uczniom szkodliwości palenia papierosów.
- Zorganizowanie zajęć profilaktycznych w celu uświadomienia i uzupełnienia wiedzy jak narkotyki i dopalacze negatywnie wpływają na organizm człowieka - dla dzieci i młodzieży szkolnej.
- Warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej - Aby dać dobry start w dorosłe życie, wolne od używek, potrzebne jest nakierowanie młodej osoby, aby w świadomy sposób ominęła niebezpieczeństwa, które proponuje jej codzienność. Punktem wyjścia do osiągnięcia tego celu powinno być uświadomienie do czego może doprowadzić stosowanie legalnych substancji psychoaktywnych, które torują drogę dopalaczom i narkotykom.
- Podejmowanie działań skierowanych wobec rodziców i nauczycieli, w celu wzmocnienia ich autorytetu wychowawczego. Ważnym jest, by stali się oni wiarygodnym źródłem informacji i kształtowali prawidłowe postawy podopiecznych.
- Promowanie zdrowego stylu życia jako przeciwdziałanie oraz zapobieganie problemom, związanym z sięganiem po narkotyki przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe. Dzięki tego typu działaniom, uczniowie oraz dorośli poznają alternatywne modele życia, które pomogą im zerwać z utrwalonym przez nich wzorem postępowania.
- Edukacja publiczna, poruszająca kwestię konsekwencji prawnych, zdrowotnych i społecznych używania narkotyków.

W związku z występowaniem problemu przemocy w Gminie i Mieście Tuliszków, zaleca się:

- Organizowanie zajęć dydaktycznych i profilaktycznych dotyczących kwestii przemocy oraz cyberprzemocy w szkole.
- Przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury „Niebieskiej Karty” w szkole. Ważne jest też wsparcie dla rodziców poprzez przeprowadzenie szkolenia w zakresie wychowania pokolenia bez przemocy.
- Pikniki rodzinne /gry miejskie – tego typu działania profilaktyczne mają na celu wzmocnienie więzi rodzinnych. Piknik, czy też gra terenowa to dobra okazja, aby rodzina mogła spędzić wspólnie czas, a przy okazji uczestniczyć w zajęciach profilaktycznych.
- Szkolenia dla rodziców – rekomenduje się przeprowadzenie szkoleń dla rodziców, które obejmowałyby następujące zagadnienia: organizacja czasu, podział obowiązków, rozwój emocjonalny dziecka oraz sposoby skutecznej komunikacji. Zdobyta wiedza pozwoli rodzicom lepiej wypełniać swoje obowiązki, pomoże zrozumieć psychikę młodego człowieka, a także mechanizmy rządzące jego postępowaniem. Efektem tych działań będzie wzmocnienie więzi rodzinnych.
- Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla mieszkańców gminy, dotyczącej problemu występowania zjawiska przemocy, do której dochodzi w domu. Ma ona na celu nie tylko zwiększenie wiedzy na temat przemocy, ale także uświadomienie mieszkańcom, że mają obowiązek reagować oraz powiadomić odpowiednie służby, w przypadku gdy dowiadują się o sytuacji występowania przemocy domowej w ich otoczeniu.
- Zorganizowanie kampanii społecznej skierowanej przeciwko zjawisku przemocy w rodzinie, zapewnienie pomocy osobom poszkodowanym. Nacisk na edukację w zakresie możliwych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie oraz promowanie instytucji pomocowych. Preferowanym działaniem jest edukowanie mieszkańców poprzez różnego rodzaju kampanie edukacyjno-informacyjne wskazujące jak rozpoznać przemoc, powstrzymać ją, a także uświadamianie do kogo się zwrócić o pomoc.

W celu niwelowania zagrożeń wpływających na występowanie problemów społecznych w Gminie i Mieście Tuliszków, dodatkowo zaleca się wprowadzenie następujących działań:

- Wzmocnienie integracji społeczności lokalnych,
- Prowadzenie działalności nastawionej na integrację międzypokoleniową społeczności lokalnej poprzez imprezy kulturowe, koła zainteresowań, zajęcia umożliwiające wymianę doświadczeń i umiejętności.
- Dbanie o dostęp do różnorodnych zajęć na terenie gminy, umożliwiających pozytywną organizację czasu wolnego mieszkańców.
- Zapewnienie łatwego dostępu do źródeł informacji, przeznaczonych dla osób szukających wsparcia, dotkniętych problemem uzależnień i/lub przemocy.

Rynek napojów alkoholowych w gminie

Zgodnie z uchwałą Nr 0007.39.2018 z dnia 14 września 2018 r. w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy i Miasta Tuliszków oraz zasad usytuowania na terenie Gminy i Miasta Tuliszków miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wynosi 120, w tym:

- 40 zezwoleń zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwo przeznaczonych do spożycia: w miejscu sprzedaży 8, poza miejscem sprzedaży 32,
- 40 zezwoleń zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia: w miejscu sprzedaży 8, poza miejscem sprzedaży 32,
- 40 zezwoleń zawierających powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia: w miejscu sprzedaży 8, poza miejscem sprzedaży 32 punkty.

Liczba punktów sprzedaży w GiM Tuliszków utrzymuje się od lat na zbliżonym poziomie.

Według stanu na 30 listopada 2021r. na terenie Gminy i Miasta funkcjonuje 32 punkty sprzedaży i podawania alkoholu, z czego gastronomia 5 punktów.

Szkody zdrowotne i społeczne

Konsekwencje nadużywania alkoholu dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ryzykownie i ich rodzin, ale mają też wpływ na całą populację, niosąc za sobą różnego rodzaju szkody związane z piciem alkoholu, takie jak konflikty z prawem, z rówieśnikami, w rodzinie, wypadki drogowe, zachowania agresywne i przemoc, większe ryzyko stania się ofiarą przestępstwa, problemy z nauką, czy sięganie po inne środki psychoaktywne.

Należy dodać, że nadużywanie alkoholu przez jednego członka rodziny destabilizuje funkcjonowanie całej rodziny, nawarstwia problemy i jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Dlatego ważne jest objęcie kompleksową diagnozą, a następnie pomocą całej rodziny z problemem alkoholowym, (Rekomendacje PARPA na 2021 rok s. 31).

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi szereg spraw dotyczących osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację nieletnich oraz zakłócają spokój oraz porządek publiczny. Do Sądu Rejonowego w Turku Wydział Rodzinny i Nieletnich sukcesywnie kierowane są wnioski o zobowiązanie do leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego lub wydanie opinii w zakresie uzależnienia od alkoholu / w 2018r. 4 przypadki, w 2019r. – 2 przypadki/, w 2020r – 1, 2021 - 1 wniosek do sądu.

Liczba osób zgłoszonych z prośbą o interwencję, głównie przez Policję, rodzinę, ośrodek pomocy społecznej, sąsiadów do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pozostaje na podobnym poziomie:

- w 2019r – 56 zgłoszeń
- w 2020r. – 58 zgłoszeń.
- w 2021r.- do 30 listopada 2021 – 55.

Liczba udzielonych porad w punkcie informacyjno - konsultacyjnym osobom mających problem z alkoholem oraz członków ich rodzin wyniosła:

- w 2019r. - 55 porad,
- w 2020r. – 61 bezpośrednie rozmowy i 144 kontakty telefoniczne,
- w 2021r. – do 30 listopada 2021r. 126 bezpośrednie rozmowy i 180 kontakty telefoniczne.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że na terenie Gminy i Miasta Tuliszków wśród sprawców przemocy główną przyczyną stosowania aktów przemocy psychicznej było nadużywanie alkoholu. Liczba założonych „Niebieskich Kart”:

- w 2019r. – 30 NK,
- w 2020 roku – 30 NK
- w 2021 r. – do 30 listopada 2021 – 20 NK.

Z danych otrzymanych z Policji wynika, że w Gminie Tuliszków nieznacznie spada liczba zatrzymanych osób do wytrzeźwienia:

- w 2019r. 44 osoby,

- w 2020r. – 32 osoby,
- w 2021r. – do 30 listopada - 19 osób.

Należy jednak dodać, że jest to prawdopodobnie spowodowane brakiem izby wytrzeźwień.

Ilość ujawnionych wykroczeń, których dokonały osoby pod wpływem alkoholu utrzymuje się na zbliżonym poziomie, i tak wyniosła:

- w 2019r. 1 wykroczenie,
- w 2020r. 3 wykroczenia,
- w 2021r. do 30 listopada 2021r. - 2 wykroczenia.

Ilość ujawnionych kierujących pod wpływem alkoholu w 2020r. wyniosła 11 osób a w 2021r. 16 osób.

Natomiast liczba ujawnionych przestępstw, których dokonały osoby pod wpływem alkoholu wyniosła:

- w 2019 r. - 27 przestępstw,
- w 2020r. - 11 przestępstw.
- w 2021r. do 31. listopada 2021r. - 15 przestępstw.

Nadzorem kuratorskim łącznie z terenu Gminy i Miasta Tuliszków objętych było:

- w 2019r. - 13 osób, w tym 13 mężczyzn ,
- w 2020 r. 7 osób, w tym 6 mężczyzn, 1 kobieta.
- w 2021r. do 31 listopada 2021r. 25, w tym 15 mężczyzn, 10 kobiet i 2 nieletnich.

Objętych nadzorem kuratorskim z uwagi na alkohol objętych było:

- w 2019r. - 5 osób,
- w 2020r. - 4 osoby,
- w 2021r. – do 30 listopada 2021r. 11 osób.

Z uwagi na narkotyki w 2018r. objętych nadzorem kuratorskim objętych było 4 mężczyzn, a w latach 2019r., 2020r. i 2021 nie było takich przypadków.

Objętych z nadzorem kuratorskim z uwagi na przemoc było:

- w 2019r. 2 osoby,
- w 2020r. 2 osoby (mężczyźni).
- w 2021r. - do 30 listopada 2021r. - 2 osoby.

Z danych Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuliszkowie wynika, że pomoc finansową dla rodzin z powodu alkoholizmu utrzymuje się od lat na podobnym poziomie i wyniosła:

- w 2019r.- 16 rodzin,
- w 2020 r. - 18 rodzin.
- w 2021r. – do 30 listopada 2021r. 19 rodzin,.

Z danych składanych przez przedsiębiorców wynika, że wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy i Miasta Tuliszków wyniosła:

- w 2018r. – 5 459 672,54 zł,
- w 2019r. - 6 066 643,75zł,
- w 2020r. – 4 663 749,21 zł.

Według danych Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej głównymi powodami niewydolności rodzin było:w 2020r. długotrwała choroba (120), ubóstwo (83), niepełnosprawność (67), bezradność w sprawach opiekuńczo w- wychowawczych (60). Natomiast w roku 2021r. długotrwała lub ciężka choroba (94), ubóstwo (67), niepełnosprawność (61), bezrobocie (58), bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych (50).

Rozdział II

Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Cel strategiczny.

Podjęcie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, eliminowanie ujemnych skutków szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego oraz zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych i zagrożeń społecznych wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych.

Cel programu będzie realizowany poprzez efektywne wykorzystanie zasobów instytucjonalnych i wybranych inicjatyw lokalnych, w szczególności:

1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
2. Prowadzenie edukacji publicznej, zdrowotnej z zakresu problemów uzależnień i profilaktyki selektywnej, wskazującej jak i profilaktyki zintegrowanej, w szczególności od alkoholu i narkotyków w myśl Narodowego Programu Zdrowia.
3. Zapewnienie pomocy opiekuńczej, wychowawczej, dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia i uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych uzależnień, m.in. poprzez organizację wypoczynku, propagowanie zdrowego stylu życia bez nałogów, finansowanie zajęć kulturalno – rozrywkowych, sportowych, plastycznych mających na celu realizację w/w celu.

Cele szczegółowe.

1. Zwiększenie dostępności i skuteczności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej.
2. Zmniejszenie rozmiarów występujących problemów alkoholowych i narkotykowych poprzez udzielanie pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem, a także ochrona przed przemocą.
3. Ograniczenie negatywnych zjawisk dotyczących rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym i innych uzależnień poprzez udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej oraz prowadzenie działalności informacyjno – edukacyjnej i prawnej
4. Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej ze spożywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez prowadzenie profilaktycznej /w tym zintegrowanej/ działalności informacyjno – edukacyjnej.
5. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniami oraz przemocą w rodzinie.
6. Ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.
7. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, a także współpraca, z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.
8. Zapewnienie warunków do funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zwiększenie skuteczności prowadzonych działań przez podmioty działające w obszarze uzależnienia.

Rozdział III

Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Cel 1. Zwiększenie dostępności i skuteczności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej.

Działania:

1. Koncentrowanie się i kompleksowość działań we wszystkich środowiskach (przedszkola, szkoły, rodziny, grupy rówieśnicze, instytucje, zakłady pracy, dorośli) oraz wzmocnienie czynników chroniących, eliminowanie czynników ryzyka, podnoszenie świadomości prawnej m.in. dzieci, młodzieży i ich rodziców oraz wszystkich dorosłych mieszkańców gminy. Realizacja programów profilaktycznych, warsztatów, prelekcji, pogadarek, spektakli z elementami profilaktyki, projekcji filmowych itp.

Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów, liczba warsztatów, pogadarek, spektakli, realizatorów, liczba uczestników.

2. Doskonalenie metod i form działań profilaktycznych poprzez szkolenie realizatorów programów (w tym głównie rekomendowanych przez PARPA i KBPN).

Wskaźniki: liczba wyszkolonych realizatorów, liczba realizatorów którzy podwyższyli swoje kwalifikacje.

3. Monitorowanie działań profilaktycznych, inicjowanie organizowania takich działań

Wskaźniki: liczba zrealizowanych działań monitorujących, liczba uczestników, ilość wniosków z ewaluacji, podejmowane inicjatywy, wysokość przeznaczonych środków.

4. Pomoc osobom uzależnionym w podjęciu leczenia w placówkach leczenia uzależnień (dowóz do poradni, szpitala, umówienie wizyty itp.) oraz organizowanie spotkań rodzin z problemem alkoholowym z terapeutami, psychologami,

Wskaźniki: liczba podjętych działań, umówionych wizyt, usług dowozu.

5. Kierowanie do biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i opłacenie kosztów opinii.

Wskaźniki: liczba wniosków skierowanych do biegłych o wydanie opinii, poniesione koszty.

Cel 2. Zmniejszenie rozmiarów występujących problemów alkoholowych i narkotykowych poprzez udzielanie pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem, a także ochrona przed przemocą.

Działania:

1. Przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu, powodujących rozpad życia rodzinnego, demoralizacji małoletnich, zakłócanie spokoju lub porządku publicznego.

Wskaźniki: liczba zgłoszeń do GKRPA.

2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, kierowanie do biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia oraz przeprowadzanie rozmów motywujących z osobami.

Wskaźniki: liczba wniosków, liczba osób skierowanych na badanie, liczba wniosków skierowanych do sądu, liczba przeprowadzonych rozmów motywujących.

3. Szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych i przedsiębiorców w zakresie obowiązków wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Wskaźniki: ilość szkoleń, ilość przeszkolonych sprzedawców i przedsiębiorców.

4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Wskaźniki: liczba kontroli, interwencji.

Cel 3. Ograniczenie negatywnych zjawisk dotyczących rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym i innych uzależnień poprzez udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej oraz prowadzenie działalności informacyjno edukacyjnej.

Działania:

1. Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży, w szczególności z rodzin dysfunkcyjnych poprzez: prowadzenie placówek zapewniających m.in. opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizacji wolnego czasu, zabawy, zajęcia sportowe, zajęcia profilaktyczne z elementami sportu, rozwój zainteresowań poprzez konkursy, wyjazdy na warsztaty, do kina, teatru i inne wyjazdy integracyjne oraz dożywianie uczestników zajęć opiekuńczo, wychowawczych, sportowych.

Realizacja programów profilaktycznych (rekomendowanych przez PARPA): „Przyjaciele Zippiego”, „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej” i innych zgodnie z bieżącymi potrzebami;

Realizacja programów edukacyjnych (radzenie sobie z emocjami, zachowaniem agresywnym, budowania prawidłowych relacji, nauka asertywności i rozwiązywania konfliktów, rozwój umiejętności wychowawczych itp.).

Wskaźniki: liczba podmiotów (placówek) realizujących zadania, liczba zajęć, liczba wyjazdów, liczba dzieci biorących udział, liczba zrealizowanych programów, liczba uczestników

2. Promowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego trybu życia wolnego od nałogów, organizacja wypoczynku letniego/zimowego z programem profilaktycznym, socjoterapeutycznym, konkursów i przeglądów z zakresu problematyki uzależnień.

Wskaźniki: liczba działań, liczba uczestników, liczba półkolonii, kolonii, liczba programów profilaktycznych zrealizowanych w ramach wypoczynku, liczba uczestników wypoczynku, liczba konkursów.

3. Prowadzenie punktu informacyjno - konsultacyjnego (PIK) dla osób uzależnionych i współuzależnionych, podjęcie działań zmierzających do poszerzenia oferty tego punktu zgodnie z rekomendacją PARPA na 2022r.

(str. 36), grup samopomocowych (w tym. m.in. zapewnienie warunków, wyposażenie, materiały profilaktyczne, czasopisma itp.).

Wskaźniki: liczba udzielonych porad, przeprowadzonych rozmów, liczba godzin dyżurów.

4. Prowadzenie świetlic opiekuńczo wychowawczych z elementami profilaktyki (wyposażenie w sprzęt, materiały do zajęć, materiały edukacyjne i dydaktyczne, gry profilaktyczne, sprzęt sportowy itp.)

Wskaźniki: liczba placówek, liczba uczestników, liczba godzin, liczba i rodzaj zakupionych pomocy dydaktycznych, sprzętu.

Cel 4. Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej ze spożywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno - edukacyjnej

Działania:

1. Edukowanie i informowanie, w tym edukacja publiczna, kampanie, konferencje itp. w przedmiocie uzależnień.

Wskaźniki: ilość akcji informacyjnych, ilość zrealizowanych programów, kampani, liczba uczestników.

2. Edukacja w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu (piwo to też alkohol) i używania innych środków psychoaktywnych.

Wskaźniki: liczba działań.

3. Zakup i dystrybucja materiałów o tematyce uzależnień, przemocy (plakaty, ulotki), artykuły prasowe, audycje.

Wskaźniki: liczba działań, ilość rozprowadzonych ulotek, plakatów.

Cel 5. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniami oraz przemocą w rodzinie.

Działania:

1. Organizowanie i realizowanie programów profilaktycznych w placówkach oświatowych.

Wskaźniki: liczba programów, liczba uczestników.

2. Szkolenia realizatorów programów profilaktycznych

Wskaźniki: liczba przeszkolonych realizatorów, liczba realizatorów którzy podwyższyli swoje kwalifikacje.

3. Promowanie zdrowego stylu życia, abstynencji, ograniczanie picia w leczeniu uzależnienia od alkoholu m.in. poprzez kampanie, festyny, imprezy dla mieszkańców, zajęcia integracyjne, wspieranie stowarzyszeń prowadzących zajęcia sportowe itp.

Wskaźniki: liczba kampanii, festynów, imprez, liczba uczestników, liczba zorganizowanych zajęć sportowych, liczba uczestników.

4. Wspieranie działań profilaktycznych i edukacyjnych różnych placówek oświatowych i kulturalnych, w tym m. innymi doposażanie placówek oświatowych i bibliotek w fachową literaturę z tego zakresu oraz literaturę wspomagającą kształtowanie rozwoju społeczno – emocjonalnego dzieci i młodzieży,

Wskaźniki: zakup literatury z zakresu profilaktyki uzależnień, liczba zakupionej literatury, liczba działań, projekcji filmów profilaktycznych itp.

5. Zwiększenie dostępności informacji o ofercie pomocy dla uzależnionych i współuzależnionych, ofiar przemocy.

Wskaźniki: liczba i rodzaj materiałów zamieszczonych na stronach internetowych, prasie.

6. Zakup materiałów informacyjno - edukacyjnych o tematyce uzależnień i ich rozpowszechnianie.

Wskaźniki: nakład rozpowszechnionych materiałów.

7. Współpraca z zespołem Interdyscyplinarnym w związku z przemocą w rodzinach gdzie występuje problem alkoholowy i uzależnienia

Wskaźniki: liczba działań

8. Monitorowanie skali problemów uzależnień, przeprowadzenie diagnozy aktualnych problemów społecznych w zakresie uzależnień, analiza danych statystycznych zagadnień objętych programem w skali gminy.

Wskaźniki: liczba objętych badaniem, liczba wniosków, ilość dokonanych analiz.

Cel 6. Ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.

Działania:

1. Wspieranie działania służb, innych podmiotów i osób mające na celu zmniejszenie dostępu osób nieletnich do alkoholu, w tym kontrola punktów sprzedaży i podawania alkoholu.

Wskaźniki: ilość przeprowadzonych kontroli, interwencji.

2. Uświadamianie o prawnych i społecznych następstwach sprzedawania lub podawania alkoholu i innych środków psychoaktywnych nieletnim.

Wskaźniki: ilość podjętych działań,

Cel 7. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, a także współpraca, z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

Działanie:

1. Wspomaganie działalności grup samopomocowych, klubu abstynenta.

Wskaźniki: liczba osób korzystających, liczba dyżurów psychologa, liczba meetingów.

2. Budowanie sieci współpracy poprzez organizację konferencji, seminariów, spotkań w celu wymiany informacji, omówienie aktualnej sytuacji, ustalenie zakresu działań.

Wskaźniki: liczba spotkań, liczba uczestników.

Cel 8. Zapewnienie działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zwiększenie skuteczności prowadzonych przez GKRPA oraz inne podmioty działające w obszarze uzależnienia.

Działania:

1. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów związanych z uzależnieniami, w tym m. in. podnoszenie kwalifikacji, z zakresu objętego Programem: szkolenia, superwizje, warsztaty, konferencje, itp..

Członkom Komisji na dojazdy na w/w działania przysługuje zwrot kosztów podróży na zasadach takich jak pracownikom Urzędu Gminy i Miasta.

Wskaźniki: Liczba szkoleń, liczba osób biorących udział.

2. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób działających w obszarze uzależnień, m. in. psychologów szkolnych, pedagogów, wychowawców świetlic, osób pracujących w punkcie informacyjno – konsultacyjnym, wykonujące zawody medyczne, itp.

Wskaźniki: Liczba szkoleń, liczba osób biorących udział.

3. Zapewnienie warunków do pracy GKRPA, wyposażenie, zakup sprzętu, programy zwiększające efektywność działania, itp.

Wskaźniki: rodzaj zakupionego wyposażenia, materiałów.

Zasoby Gminy umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej i ich działania

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Punkt Informacyjno - Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
3. Świetlica opiekuńczo wychowawcza z programem profilaktycznym w Grzymiszewie.
4. Świetlica opiekuńczo wychowawcza z programem profilaktycznym „TOP Secret” w Tuliszkowie.
5. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Tuliszkowie.
6. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuliszkowie.
7. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus” w Tuliszkowie.
8. Przychodnia lekarza rodzinnego i specjalistów w Grzymiszewie.
9. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Tulmed w Tuliszkowie.
10. Gabinet pielęgniarski środowisko-rodzinnej w Tuliszkowie i pielęgniarki środowiskowej w Grzymiszewie.
11. Gabinet położnej środowiskowo-rodzinnej w Tuliszkowie.
12. Placówki oświatowe: szkoły: SP w Tuliszkowie, ZSP w Grzymiszewie, SP w Ogorzelczynie, Społeczna Szkoła w Tarnowej, przedszkola: w Grzymiszewie, Tuliszkowie i społeczne w Tarnowej.
13. Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Tuliszkowie.
14. Miejsko Gminna Biblioteka w Tuliszkowie wraz z filiami w Piętnie i Grzymiszewie.
15. Świetlice wiejskie: Smaszew, Sarbicko, Nowy Świat, Ogorzelczyn, Gadowskie Holendry, Ruda i Kiszewy.
16. Komisariat Policji w Tuliszkowie.
17. Parafia Rzymsko katolicka w Tuliszkowie i Grzymiszewie.
18. Organizacje pozarządowe.

Rozdział IV

Realizacja i finansowanie programu

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy i Miasta Tuliszków realizowany jest przez Urząd Gminy i Miasta w Tuliszkowie
2. Finansowanie realizacji poszczególnych zadań określa preliminarz wydatków zgodny z projektem budżetu na 2022 r. w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.
3. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wniesione przez podmioty gospodarcze w roku 2022.
4. Osoby wchodzące w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych w Tuliszkowie otrzymują wynagrodzenie za każde posiedzenie komisji w następującej wysokości:
 - 1) Przewodniczący 500,00 zł
 - 2) Sekretarz 400,00 zł,
 - 3) pozostali członkowie 300,00 zł.

Rozdział V

Monitoring realizacji programu

1. W okresie do 31 marca każdego roku Burmistrz Gminy i Miasta Tuliszków przedkłada Radzie Miejskiej w Tuliszkowie sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za rok poprzedni.
2. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie Gminy i Miasta Tuliszków polega na:
 - analizie sprawozdań z realizacji zadań,
 - ewaluacji realizowanych programów profilaktycznych,
 - przeprowadzaniu cyklicznych /co 4-5 lat/ badań na temat skali uzależnień w Gminy i Miasta Tuliszków. Po raz pierwszy taką diagnozę przeprowadzono w 2016 roku, a ostatnią w 2021r.
 - sprzedaż napojów alkoholowych nieletnim jest przestępstwem a konsekwencją jest kara grzywny oraz możliwość utraty zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Sprzedający lub podający napoje alkoholowe uprawniony jest do żądania okazania dokumentu stwierdzającego wiek nabywcy (art. 15 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) Aby minimalizować i zapobiegać takim sytuacjom organizowane są szkolenia dla sprzedawców lub podających alkohol oraz przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych na terenie GiM Tuliszków, m. in. celu uwrażliwienia ich na w/w sytuacje, a także przekazania wiedzy na temat ich ustawowych obowiązków,
 - kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych dotyczące przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
3. Ewaluacja programu poprzez systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia: trafności, skuteczności, efektywności i użyteczności podejmowanych działań.